

Tillsynsansvaret för ett Natura 2000-område

Anmälan

I en anmälan till JO begärde AA, ordförande i Kungälv's Naturskyddsförening, och BB, Kungälv's ornitologerna, att JO skulle granska Skogsvårdsstyrelsens Västra Götaland handläggning av ett tillsynsärende rörande ett Natura 2000-område. I anmälan anfördes bl.a. följande.

Kungälv's Naturskyddsförening och Kungälv's ornitologerna kontaktade för en tid sedan bl.a. skogsvårdsstyrelsen och anmälde att företrädare för Lysegårdens golfbana hade låtit skövla ett område med ädellövskog samt alar strax nedströms Lysegårdsfallet. Området är klassat som ett Natura 2000-område.

Skogsvårdsstyrelsen hänvisade till länsstyrelsen som hänvisade tillbaka till skogsvårdsstyrelsen. Enligt länsstyrelsen är det skogsvårdsstyrelsen som har tillsyn i Natura 2000-områden, vilket man på skogsvårdsstyrelsen inte kände till. Skogsvårdsstyrelsen kontaktade därefter ägaren till golfbanan angående ingreppen och påtalade att sådana ingrep inte var tillåtna. Då skadan redan var skedd ansåg sig skogsvårdsstyrelsen inte kunna göra något mer.

Utredning

Upplýsningar inhämtades från Uddevalla skogsvårdsdistrikt, varvid framkom följande.

Det stämmer att ingen i skogsvårdsdistriktet kände till att distriktet hade tillsyn över Natura 2000-områden. Någon information om detta har inte lämnats av Skogsstyrelsen. Lysegårdsfallet är en nyckelbiotop och det krävs tillstånd innan sådana åtgärder som t.ex. att fälla träd får vidtas inom området. I efterhand kan dock distriktet inte vidta några åtgärder.

Upplýsningar inhämtades även från Skogsvårdsstyrelsen Västra Götaland, varvid framkom följande.

Skogsvårdsdistriktet i Uddevalla har missuppfattat betydelsen av att ett område klassas som Natura 2000-område. Det är dock inte lätt att reda ut vilka regler som gäller på området. Någon närmare information från Skogsstyrelsen har inte lämnats. I det aktuella fallet förefaller det som om någon form av samråd skett i

efterhand. Frågan nu gäller främst vilken myndighet som eventuellt skall anmäla den som låtit fälla träden till åtal, skogsvårdsdistriktet eller länsstyrelsen. Det kan därvid påpekas att länsstyrelsen inte har överlämnat några kartor över befintliga Natura 2000-områden till skogsvårdsstyrelsen. Enligt uppgift är det dock på gång.

Anmälan remitterades därefter till Skogsvårdsstyrelsen Västra Götaland för utredning och yttrande. Styrelsen anförde i sitt remissvar efter att ha inhämtat yttrande från distriktskontoret i Uddevalla bl.a. följande.

År 2002 anmälde Svenska Naturskyddsföreningen via länsstyrelsen till skogsvårdsstyrelsens distrikt att avverkning skett inom det aktuella området vid Lysegården. Vid ett fältbesök kunde konstateras att avverkning skett inom ett område som registrerats som nyckelbiotop. Efteråt konstaterades att det var ett Natura 2000-område. Något samråd enligt miljöbalken hade inte skett innan avverkningen utfördes. Det konstaterades dock att den utförda avverkningen inte påtagligt skadat biotopens naturvärden, och skogsvårdsdistriktet vidtog därför ingen annan åtgärd än att upplysa fastighetens ägare om samrådssplikten vid eventuella fortsatta skogliga arbetsföretag inom fastighetens nyckelbiotoper.

Enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs tillstånd av länsstyrelsen för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. Skogsvårdsstyrelsen har bedömt att den utförda åtgärden inte på ett betydande sätt påverkat miljön. Det har därför inte varit aktuellt med någon åtalsanmälan.

AA och BB yttrade sig över remissvaret och vidhöll sin kritik mot skogsvårdsstyrelsen.

Från Åklagarmyndigheten i Göteborg upplystes att en anmälan angående otillåten miljöpåverkan vid Lysegårdens golfbana gjorts dit och att beslut om att inleda förundersökning fattats.

I beslut den 17 januari 2003 anförde *JO Berggren* följande.

Bedömning

JO:s tillsyn avser i första hand en kontroll av att myndigheterna och deras befattningshavare i sin verksamhet följer lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden. Granskningen är av rättslig art och avser främst tillämpningen av gällande förfaranderegler. Däremot brukar JO inte pröva myndigheternas ställningstaganden i sakfrågor, i synnerhet om besluten bygger på lämplighetsöverväganden eller förutsätter särskild sakkunskap. Jag har därför begränsat min utredning till att avse frågan huruvida handläggningen vid skogsvårdsstyrelsen varit korrekt från formell synpunkt.

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden som byggts upp inom EU. Det har tillkommit med stöd av EU:s habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) och fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG). Enligt 7 kap. 27 § miljöbalken skall regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fortlopande föra en förteckning över naturområden som bör beredas skydd eller har beretts skydd som

särskilt skyddsområde eller särskilt bevarandeområde enligt dessa direktiv. Regeringen har förordnat att Naturvårdsverket skall föra denna förteckning (15 § förordningen, 1998:1252, om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Områdena skyddas främst genom att det krävs tillstånd för verksamheter och åtgärder som på ett betydande sätt påverkar miljön i dessa (7 kap. 28 a §).

Frågor om tillstånd prövas av länsstyrelsen (7 kap. 29 b §). Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) gäller miljöbalkens bestämmelser om tillstånd även vid skogsvårdsverksamhet. Att ett område har förtecknats eller förklarats som ett särskilt skyddsområde eller särskilt bevarandeområde enligt 7 kap. 27 § miljöbalken hindrar inte att området kan vara skyddat även enligt andra bestämmelser, t.ex. som biotopskyddsområde enligt 7 kap. 11 § miljöbalken.

Det är huvudsakligen länsstyrelsen som har det operativa tillsynsansvaret i de områden som omfattas av 7 kap. 27 § miljöbalken. Undantag görs dock för sådana verksamheter som omfattas av skogsvårdslagen och som avser t.ex. avverkning av skog. För sådana verksamheter och åtgärder är det skogsvårdsstyrelsen som ansvarar för den operativa tillsynen (se bilaga till förordningen, 1998:900, om tillsyn enligt miljöbalken, A15 och A25).

Av utredningen i ärendet har framkommit att Uddevalla skogsvårdsdistrikt, vid den tidpunkt då bl.a. Kungälvs naturskyddsförening påtalade att företrädare för Lysegårdens golfbana hade låtit avverka träd i ett Natura 2000-område, inte kände till i vilken omfattning myndigheten ansvarade för tillsynen inom dessa områden. Detta är självfallet inte acceptabelt. Av remissvaret framgår att skogsvårdsstyrelsen numera är medveten om sitt tillsynsansvar. Jag utgår från att styrelsen vidtagit erforderliga åtgärder för att i fortsättningen riktigt kunna fullgöra sina åtaganden i detta hänseende och stannar därför vid den kritik som ligger i det sagda. Jag har därvid noterat att frågan om ansvaret för det påtalade ingreppet i det aktuella Natura 2000-området för närvarande utreds av åklagare.

Vad som i övrigt har framkommit i ärendet motiverar inte någon ytterligare åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet hos JO är härmed avslutat.